

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ОТ ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА

В сила от 01.01.2006 г.

Обн. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.41 от 2 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Декември 2010г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както и от промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, и от локални източници на шум;

2. определянето на степента на шумовото натоварване в околната среда чрез измерване, оценка и картотекиране на шумовите нива в околната среда и разработването на стратегически карти за шум;

3. акустичното планиране чрез разработването на плановете за действие въз основа на резултатите от картотекирането с оглед предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, най-вече в случаи, при които превишаването на стойностите на даден показател за шум може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората, или за запазване стойностите на показателите за шума в околната среда в районите, в които стойностите не са надвишени;

4. достъпа и предоставянето на информация на обществеността за шума в околната среда и неговото въздействие;

5. компетенциите на държавните органи и органите на местното самоуправление, правата и задълженията на юридическите лица и едноличните търговци, свързани с оценката, управлението и контрола на шума в околната среда.

Чл. 2. Целите на този закон за създаване на здравословни условия на живот на населението и опазване на околната среда от шум се постигат чрез разработването и прилагането на интегриран подход и мерки за неговото избягване, предотвратяване или намаляване.

Чл. 3. (1) Този закон се прилага за шума в околната среда, на който хората са изложени в урбанизираните територии, в парковете и градините или в други тихи зони в урбанизираните територии, в тихите зони извън урбанизираните територии или в районите в близост до детски и лечебни заведения, училища и научноизследователски организации.

(2) Този закон не се прилага за шума:

1. предизвикан от лицето, подложено на неговото въздействие;
2. предизвикан от домашни дейности;
3. предизвикан от съседи в жилищни сгради;
4. на работните места;
5. в транспортните средства;
6. в зони на военни действия.

(3) Оценката, управлението и контролът на шума в работната среда се осъществяват в съответствие със Закона за здравословни и безопасни условия на труд и с подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(4) Оценката, управлението и контролът на шума в жилищните и обществените сгради се осъществяват в съответствие със Закона за здравето, както и с подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(5) Изискванията към шума, предизвикан от домашни дейности и от съседни в жилищни сгради, се определят с наредби на общинските съвети, приети по реда на Закона за местното самоуправление и местната администрация.

(6) Изискванията за ограничаване на вредния шум при проектирането и изпълнението на строежите се определят в съответствие със Закона за устройство на територията.

Глава втора.

СТРАТЕГИЧЕСКИ КАРТИ ЗА ШУМ И ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

Чл. 4. (1) За агломерациите, основните пътища, основните железопътни линии и основните летища на територията на страната се разработват и одобряват стратегически карти за шум в околната среда.

(2) В рамките на стратегическите карти за агломерациите се разработват отделни стратегически карти за шум от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, от промишлени дейности и други, при наличие на такива източници на шум в съответната агломерация.

(3) Стратегическите карти за шум по ал. 1 съдържат текстова и графична информация за:

1. предходна, настояща и очаквана шумова ситуация, определена чрез стойностите на показателите за шум;

2. надвишаване на граничните стойности на показателите за шум;

3. броя на жилищата, детските и лечебните заведения, училищата и научноизследователските организации в определен район, които са изложени на завишени стойности на показателите за шум;

4. броя на хората, обитаващи район, изложен на шум.

(4) Стратегическите карти за шум по ал. 1 определят районите с констатирано превишаване на стойностите на даден показател за шум, което може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората и за които се прилагат планове за действие по чл. 6.

(5) Стратегическите карти за шум по ал. 1 се преразглеждат и при необходимост се актуализират най-малко веднъж на всеки 5 години от датата на одобряването им от компетентните органи по чл. 5, ал. 6.

Чл. 5. (1) Стратегическите карти за шум се възлагат за разработване от:

1. кметовете на общини - за агломерациите;

2. министъра на транспорта - за основните железопътни линии и основните летища;

3. министъра на регионалното развитие и благоустройството - за основните пътища.

(2) Кметовете на общини представят проектите на стратегическите карти за шум за становище на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите най-късно 4 месеца преди крайната дата за одобряването им по § 2.

(3) Министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите в двумесечен срок от представянето на проекта на стратегическа карта за шум изпращат становище до кметовете на общини, което се отразява при подготовката на окончателен проект на стратегическа карта за шум.

(4) Извън случаите по ал. 1, т. 1 стратегически карти за шум могат да се възлагат за разработване от кмета на съответната община по негова инициатива, като се одобряват от

съответния общински съвет.

(5) Министърът на транспорта и министърът на регионалното развитие и благоустройството представят проектите на стратегически карти за шум за одобряване от министъра на здравеопазването най-късно 4 месеца преди крайната дата за одобряването им по § 2.

(6) Стратегическите карти за шум по ал. 1 се одобряват от:

1. общинските съвети - за агломерациите;
2. министъра на здравеопазването - за основните железопътни линии, основните летища и основните пътища, по предложение на експертен съвет към него.

(7) Функциите и съставът на експертния съвет по ал. 6, т. 2 се уреждат с правилник, утвърден от министъра на здравеопазването. Председателят на експертния съвет се определя от министъра на здравеопазването, а заместник-председателят - от министъра на околната среда и водите. Министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите определят по равен брой членове на експертния съвет.

Чл. 6. (1) С цел управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда в агломерациите и в районите по чл. 3, ал. 1 в непосредствена близост до основните пътища, основните железопътни линии и основните летища, до промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, както и до локални източници на шум, се разработват планове за действие.

(2) Плановете за действие по ал. 1 съдържат анализи на текущото състояние, прогнози и мерки за намаляване и предотвратяване на шума, свързани с превишаване на граничните стойности на даден показател за шума в околната среда в районите на агломерациите и в близост до основните пътища, основните железопътни линии и основните летища на територията на страната.

(3) Плановете за действие по ал. 1 се преразглеждат и при необходимост се актуализират най-малко веднъж на всеки 5 години от датата на одобряването им от компетентните органи по чл. 8, ал. 2.

(4) Мерките за намаляване и предотвратяване на шума в околната среда, предвидени в плановете за действие, се осъществяват в посочените в тях срокове и се финансират от собствениците на обектите и съоръженията - източници на шум в околната среда, а в случаите на сключени концесионни договори - от концесионерите.

(5) Мерките за намаляване и за предотвратяване на шума в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения в категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда са част от условията на комплексното разрешително.

Чл. 7. Изискванията към разработването и съдържанието на стратегическите карти за шум по чл. 4 и към плановете за действие по чл. 6 се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването.

Чл. 8. (1) План за действие се възлага за разработване от:

1. кмета на съответната община - за агломерациите по реда на разработването, одобряването, отчета и контрола на общинските програми за опазване на околната среда по глава пета от Закона за опазване на околната среда;

2. министъра на транспорта - за основните железопътни линии и основните летища;
3. министъра на регионалното развитие и благоустройството - за основните пътища.

(2) Плановете за действие по ал. 1 се одобряват от:

1. общинските съвети - за агломерациите;

2. министъра на здравеопазването - за основните железопътни линии, основните летища и основните пътища, по предложение на експертния съвет по чл. 5, ал. 6, т. 2.

(3) Мерките от плановете за действие са неразделна част от съответната общинска програма за опазване на околната среда.

(4) Извън случаите по ал. 1, т. 1 плановете за действие могат да се възлагат за разработване от кмета на съответната община и по негова инициатива, като се одобряват от съответния общински съвет.

Глава трета.

ИНФОРМИРАНЕ И УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Чл. 9. (1) При разработване на плановете за действие по чл. 6 компетентните органи по чл. 8, ал. 1 организират обществено обсъждане, в което могат да участват обществени организации, сдружения, физически и юридически лица, органи на изпълнителната власт и местното самоуправление, както и други заинтересовани страни.

(2) Компетентните органи по чл. 8, ал. 1 осигуряват достъп до проекта на плана за действие 30 дни преди общественото обсъждане. Те уведомяват лицата по ал. 1 чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин за мястото, на което проектът на плана за действие е на разположение, както и за мястото и датата на провеждане на общественото обсъждане.

(3) Лицата по ал. 1 представят писмено своите становища на срещата за обществено обсъждане или ги изпращат на компетентния орган не по-късно от 7 дни след датата на провеждане на общественото обсъждане.

(4) Становищата от общественото обсъждане се вземат предвид от компетентните органи при разработването на окончателен вариант на плановете за действие.

Чл. 10. (1) Компетентните органи по чл. 8, ал. 1 осигуряват достъп на обществеността до одобрените стратегически карти за шум и до одобрените плановете за действие по реда на глава втора от Закона за опазване на околната среда, включително чрез съвременните информационни технологии.

(2) Резюме с най-важната информация от стратегическите карти за шум по чл. 4 и плановете за действие по чл. 6 се публикува в ежегодните доклади за състоянието на околната среда по чл. 11, т. 8 от Закона за опазване на околната среда.

(3) Информацията за шума в околната среда е публична. Тя се публикува на Интернет страниците на съответните отговорни институции и лица в съответствие с глава втора на Закона за опазване на околната среда.

(4) Основните показатели и нива за шум в околната среда на населените места, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, се определят с наредбата по чл. 11, т. 5 и се публикуват на Интернет страницата на Министерството на здравеопазването.

Глава четвърта.

КОМПЕТЕНЦИИ НА ДЪРЖАВНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИТЕ НА МЕСТНОТО

САМОУПРАВЛЕНИЕ, ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА И ЕДНОЛИЧНИТЕ ТЪРГОВЦИ

Чл. 11. Министърът на здравеопазването:

1. организира създаването, функционирането и ръководството на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии в съответствие със Закона за здравето;
2. организира извършването на оценка на вредните ефекти на шума върху здравето на населението;
3. организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум;
4. ежегодно изготвя обобщен национален доклад за шума в околната среда и в срок 6 месеца след изтичането на календарната година го представя на министъра на околната среда и водите във връзка с изготвянето на ежегодните доклади за състоянието на околната среда по чл. 11, т. 8 от Закона за опазване на околната среда;
5. съвместно с министъра на околната среда и водите издава наредба, с която се определят показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум в околната среда, както и методите за оценка на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;
6. съвместно с министъра на околната среда и водите издава наредба за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда, и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от източниците на шум в околната среда;
7. съвместно с министъра на транспорта и с министъра на регионалното развитие и благоустройството издава наредба за изискванията за създаването, поддържането и съдържанието на регистрите по чл. 13 и 14.

Чл. 12. Министърът на околната среда и водите:

1. организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван от промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда;
2. съгласувано с министъра на здравеопазването организира предоставянето на информация и докладването по отношение на шума в околната среда пред международни организации в съответствие с международни договори, по които Република България е страна.

Чл. 13. Министърът на транспорта:

1. организира създаването и поддържането на регистър на основните летища и основните железопътни линии в страната;
2. организира дейността по определяне на основните летища и основните железопътни линии в страната.

Чл. 14. Министърът на регионалното развитие и благоустройството:

1. организира създаването и поддържането на регистър на агломерациите и основните пътища в страната;
2. организира дейността по определяне на агломерациите и основните пътища в страната;

3. съвместно с министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи и министъра на околната среда и водите издава наредба за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство.

Чл. 15. (1) Кметовете на общини и кметовете на райони в градовете с районно деление:

1. организират и възлагат разработването на стратегическите карти за шум по чл. 4 и на плановете за действие по чл. 6 на местно равнище и осъществяват контрол върху тях;

2. определят длъжностни лица от съществуващите структури в общинската администрация, притежаващи необходимата квалификация, за контрол и осъществяване на дейностите, свързани с ограничаване на шумовите нива в околната среда.

(2) Компетентните органи на централната администрация оказват методическа помощ за изпълнение на задълженията на органите на местното самоуправление.

Чл. 16. Юридическите лица и едноличните търговци:

1. осъществяват дейността си по начин, който не допуска предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности, определени с наредбата по чл. 11, т. 5;

2. собственици на инсталации и съоръжения за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда провеждат собствен мониторинг и предоставят информация на регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) за излъчвания от тях шум в околната среда;

3. оказват съдействие на компетентните органи по този закон при извършване на контрол и проверки.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.) (1) Не се допуска работа и зареждане на обекти за производство, съхраняване и търговия, разположени в многофамилни жилищни сгради, за времето между 23,00 и 7,00 ч.

(2) Не се допуска озвучаването на открити площи на заведения за хранене и развлечения, разположени в жилищни зони и курорти, за времето между 23,00 и 7,00 ч.

Глава пета. КОНТРОЛ

Раздел I. Общи условия

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) Министърът на здравеопазването, директорите на регионалните здравни инспекции и държавните здравни инспектори, определени със Закона за здравето, осъществяват контрол върху шума в околната среда, причинен от локални източници на шум, по ред, определен със Закона за здравето.

Чл. 18. Министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол

върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

Чл. 19. Министърът на вътрешните работи чрез определени от него служби осъществява контрол върху пътните превозни средства, движещи се по пътищата, отворени за обществено ползване, по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда в съответствие със Закона за движението по пътищата и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Чл. 20. (1) Министърът на транспорта чрез определени от него служби осъществява контрол върху:

1. въздухоплавателните средства и подвижния железопътен състав относно шума, излъчван от тях в околната среда;

2. техническата изправност и одобряването на типа на новите моторни превозни средства по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда в съответствие със Закона за движението по пътищата и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;

3. основните летища относно шума, излъчван в околната среда в резултат на тяхната дейност.

(2) Контролът относно шума, излъчван в околната среда от основните летища, се регламентира с наредба на министъра на транспорта.

Чл. 21. Министърът на регионалното развитие и благоустройството или упълномощени от него длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол по отношение на защитата от шума при проектирането и изпълнението на строежите в съответствие със Закона за устройство на територията.

Чл. 22. (1) Кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица:

1. упражняват контрол за спазване на правилата и нормите за изпълнение на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство;

2. упражняват контрол за спазване изискванията на този закон в тихите зони и урбанизираните територии;

3. организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми;

4. (нова - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.) упражняват контрол за спазване изискванията на чл. 16а.

(2) При необходимост от извършване на измерване на нивото на шума контролът по ал. 1, т. 1 се осъществява съвместно с регионалните органи на Министерството на здравеопазването.

Чл. 23. Органите на изпълнителната власт и подчинените им администрации, организациите, физическите и юридическите лица и едноличните търговци са длъжни да оказват съдействие на органите, осъществяващи контрол по изпълнението на този закон.

Чл. 24. За установените по време на контролната дейност административни нарушения

контролните органи съставят актове.

Раздел II. Превантивен контрол

Чл. 25. Превантивният контрол се осъществява чрез процедурите за екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда и чрез издаване на разрешителни по реда на Закона за опазване на околната среда, както и чрез процедурите по съгласуване и разрешаване по реда на Закона за здравето и Закона за устройство на територията.

Чл. 26. (1) Превантивният контрол има за цел предотвратяване излъчването на различни видове шум в околната среда над граничните стойности, определени в наредбата по чл. 11, т. 5.

(2) В изпълнение на своите функции и с оглед постигането на целта на превантивния контрол органите по чл. 17 - 21 съставят предупредителни протоколи на физическите лица, на управителните органи на юридическите лица и на едноличните търговци, които подлежат на контрол.

(3) В протоколите по ал. 2 се отразяват фактите или обстоятелствата, които могат да доведат до излъчването на различни видове шум в околната среда над граничните стойности, и се дават предписания за недопускане на тези факти или обстоятелства.

(4) Предписанията по ал. 3 са задължителни за проверявания.

Раздел III. Текущ и последващ контрол

Чл. 27. (1) Текущият контрол обхваща:

1. контрола върху източниците на шум в околната среда;
2. контрола по изпълнението на условията в издадените от компетентните органи комплексни разрешителни и други документи по процедурите по чл. 25, отнасящи се до излъчването на шум в околната среда.

(2) Текущият контрол се осъществява чрез извършване на проверки, наблюдения и измервания.

(3) Текущият контрол включва достъп до:

1. данните от собствения мониторинг на шума в околната среда, излъчван от дейността на физическите и юридическите лица;

2. информацията, свързана с дейността на юридическите лица и едноличните търговци, причиняваща шум в околната среда;

3. имотите и съоръженията, свързани с дейността, причиняваща шум, независимо от формата им на собственост.

Чл. 28. (1) По време на извършването на текущия контрол длъжностни лица, определени от органите по чл. 17 - 21, съставят констативни протоколи или актове.

(2) В протоколите по ал. 1 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания с посочване на срокове и отговорни органи и лица за изпълнението им.

Чл. 29. Последващият контрол се осъществява чрез проследяване на:

1. резултатите от изпълнението на мерките, предвидени в плановете за действие по глава втора;
2. изпълнението на предписанията, дадени на контролираните лица по време на извършването на превантивния и на текущия контрол.

Глава шеста. **ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И** **АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

Раздел I. **Принудителни административни мерки**

Чл. 30. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон и на вредните последици от тях компетентните органи или упълномощени от тях длъжностни лица прилагат принудителни административни мерки по реда на чл. 31.

Чл. 31. (1) Министърът на здравеопазването, министърът на околната среда и водите, министърът на регионалното развитие и благоустройството и кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица в съответствие с техните правомощия могат да:

1. предписват мерки за отстраняване на констатирани нарушения;
2. спират дейности на инсталации и съоръжения на промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, и на локални източници на шум при нарушаване изискванията на този закон.

(2) Спирането на дейностите по ал. 1, т. 2 се извършва със заповед на органите по ал. 1 и е в сила до отстраняване на причината, довела до налагане на принудителната административна мярка.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по чл. 31, ал. 2 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел II. **Административни нарушения и наказания**

Чл. 33. (1) За нарушенията на този закон, които не съставляват престъпления, длъжностните лица се наказват с глоби от 100 до 300 лв.

(2) За нарушенията на този закон, които не съставляват престъпления, физическите лица се наказват с глоби от 100 до 300 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 200 до 2000 лв.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 и 2 физическите лица и длъжностните лица се наказват с глоби от 500 до 1000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции от 2000 до 5000 лв.

Чл. 34. (1) За нарушения на този закон, свързани с превишаване на граничните стойности на шум, физическите лица се наказват с глоба от 500 до 1000 лв., а на юридическите лица и на

едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 1000 до 3000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 физическите лица се наказват с глоби от 2000 до 6000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 4000 до 10 000 лв.

Чл. 35. Наказанията по чл. 33 се налагат и на лицата, които:

1. не предоставят на контролните органи съществуващите данни и информация от собствения мониторинг;

2. не изпълняват предписанията, предвидени в индивидуалните административни актове и в констативните протоколи по чл. 28, ал. 1, издадени от компетентните органи или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 36. Актовете, с които се установяват административните нарушения по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от компетентните органи по чл. 17 - 21.

Чл. 37. Наказателните постановления по този закон се съставят по реда на Закона за административните нарушения и наказания и се издават от компетентните органи по чл. 17 - 21.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Шум в околната среда" е нежелан или вреден външен звук, причинен от човешка дейност, в т.ч. шумът, излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, и от локални източници на шум.

2. "Вредни ефекти" са отрицателните въздействия върху човешкото здраве.

3. "Дискомфорт" е степента на раздразнение, създавана от шума в околната среда, определена посредством проучвания в тази област.

4. "Локални източници на шум" са търговските обекти, увеселителните заведения, сервизите за услуги и други, разположени на територията, определена като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията.

5. "Показател за шум" е физична величина за определяне на шума в околната среда, която има връзка с даден вреден ефект.

6. "Оценка" означава всеки използван метод за изчисляване или предвиждане влиянието на даден показател за шум или свързаните с него вредни ефекти върху околната среда и здравето на хората.

7. "Агломерация" е населено място с население над 100 хил. жители или определено като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията.

8. "Тиха зона в урбанизираните територии" е част от територия, където не се допускат стойности на показатели за шум, по-високи от граничните стойности.

9. "Тиха зона извън урбанизираните територии" е територия, където не се допускат стойности на показатели за шум, причинен от транспорт, промишлена дейност или увеселителни заведения.

10. "Основен път" е републикански път, през който преминават над 3 млн. моторни превозни средства годишно.

11. "Основна железопътна линия" е железопътна линия, през която преминават над 30 хил. влака годишно.

12. "Основно летище" е гражданско летище за обществено ползване - за обслужване на международни и вътрешни превози, което осъществява над 50 хил. излитания и кацания годишно, с изключение на тези, извършвани само за тренировъчни цели на леките самолети.

13. "Картотекиране на шум" е представянето на данни за съществуваща или очаквана шумова ситуация като стойности на показатели за шум, доказващи нарушения на определена гранична стойност, броя на засегнатите жители в даден район или броя на жилищата, изложени на някои стойности на показатели за шум в определена територия.

14. "Стратегическа карта за шум" е карта, предназначена за цялостна оценка за излъчването на шум в дадена територия, причинен от различни източници на шум, или за общо прогнозиране в такава територия.

15. "Настояща шумова ситуация" е ситуацията, която отразява състоянието през предхождащата разработването на стратегическата карта календарна година.

16. "Планове за действие" са планове, изготвени за управление на шума в околната среда, включително за намаляването му, ако е необходимо.

17. "Акустично планиране" е контролиране на бъдещ шум чрез планирани мерки, като планиране използването на земя, системи за проектиране и планиране на трафик, както и намаляване на шума посредством мерки за шумоизолиране и контрол на шума при източниците.

18. "Гранична стойност" е стойност на показателя за шум, чието превишаване налага компетентните органи да разгледат и приложат мерки за намаляване на шума.

19. "Мерки" са определени организационни, икономически или технически решения за предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, които не включват конкретна технология, модел, търговска марка, патент, тип, произход или производство.

20. "Шум в зони за военни действия" е шумът, причинен от мирновременни човешки дейности в тях.

21. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя се налага наказание за същото по вид нарушение.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Стратегическите карти за шум по чл. 4 се одобряват за:

1. всички агломерации с над 250 хил. жители, за всички основни пътища, през които преминават над 6 млн. моторни превозни средства годишно, за всички основни железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и за всички основни летища на територията на страната - в срок до 30 юни 2007 г.;

2. всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии - в срок до 30 юни 2012 г.

§ 3. Стратегическите карти за шум по чл. 4 се предоставят на министъра на здравеопазването и на министъра на околната среда и водите от органите по чл. 5, ал. 1 за:

1. всички агломерации с над 250 хил. жители, за всички основни пътища, през които преминават над 6 млн. моторни превозни средства годишно, за всички основни железопътни

линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и за всички основни летища на територията на страната - в срок до 30 септември 2007 г.;

2. всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии - в срок до 30 септември 2012 г.

§ 4. Плановете за действие по чл. 6 се одобряват за:

1. всички агломерации с над 250 хил. жители и за райони в близост до основните пътища с над 6 млн. преминавания на моторни превозни средства годишно, до основните железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакове годишно и до основните летища на територията на страната - в срок до 18 юли 2008 г.;

2. всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии - в срок до 18 юли 2013 г.

§ 5. Плановете за действие по чл. 6 се предоставят на министъра на здравеопазването и на министъра на околната среда и водите от органите по чл. 8 за:

1. всички агломерации с над 250 хил. жители, за всички основни пътища, през които преминават над 6 млн. моторни превозни средства годишно, за всички основни железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и за всички основни летища на територията на страната - в срок до 31 октомври 2008 г.;

2. всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии - в срок до 31 октомври 2013 г.

§ 6. Определянето на агломерациите, на основните железопътни линии, на основните пътища и на основните летища по § 2, т. 1 се извършва от съответните компетентни органи в срок до два месеца след влизането в сила на закона, а на тези по § 2, т. 2 - в срок до 31 октомври 2008 г.

§ 7. В срок до две години от влизането в сила на този закон компетентните органи осигуряват необходимите измервателни средства за осъществяване на своята контролна дейност.

§ 8. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.; изм., бр. 86 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 146, ал. 1 след думите "Закона за подземните богатства" се поставя запетая и се добавя "Закона за защита от шума в околната среда".

2. В чл. 147:

а) в ал. 1 след думите "мониторинг на околната среда" се поставя запетая и се добавя "с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии";

б) в ал. 2 след думите "националната автоматизирана система за екологичен мониторинг" се поставя запетая и се добавя "с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии";

в) в ал. 4 след думите "мониторингова дейност" се поставя запетая и се добавя "с изключение на мониторинговата дейност върху шума в урбанизираните територии".

§ 9. Наредбата по чл. 11, т. 7 се издава в срок до един месец след влизането в сила на закона.

§ 10. Наредбите по чл. 7 и чл. 11, т. 5 и 6 се издават в срок до три месеца след влизането в сила на закона.

§ 11. Наредбите по чл. 14, т. 3 и чл. 20, ал. 2 се издават в срок до една година след влизането в сила на закона.

§ 12. Изпълнението на закона се възлага на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите.

§ 13. Законът влиза в сила от 1 януари 2006 г.

Законът е приет от XL Народно събрание на 31 август 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

(ОБН. - ДВ, БР. 41 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 02.06.2009 Г.)

§ 96. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграфи 3, 5, 6 и 9, които влизат в сила от 1 януари 2009 г.;

2. параграфи 26, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 65, 66, 69, 70, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83,

88, 89 и 90, които влизат в сила от 1 юли 2009 г.;

3. параграф 21, който влиза в сила от 1 юни 2010 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

(ОБН. - ДВ, БР. 98 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 14.12.2010 Г.)

§ 121. Законът влиза в сила от 1 януари 2011 г. с изключение на:

1. параграфи 1, 16, 20, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 42, 44, § 56, т. 1 и 2, § 65, 68, 70, 76, 80, 81, 90, 92, 96, § 102, т. 3, 4, 5, 7 и 8, § 105, т. 1, 3 и 5, § 107, т. 1, 2, 3, 4, 6, буква "а", т. 7, 10, 11, 13 и 15, буква "а", § 109, 110, 112, 113, § 115, т. 5, § 116, т. 4 и 6, § 117, т. 5 и 7 и § 118, т. 1, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник";

2. параграф 102, т. 1, 2 и 6, които влизат в сила от 1 март 2011 г.;

3. параграфи 22, т. 1 (относно чл. 36, ал. 1, изречение второ), § 37, § 48, т. 2, § 51 и 59, които влизат в сила от 1 юли 2011 г.;

4. параграф 107, т. 15, буква "б", който влиза в сила от 30 септември 2011 г.

Релевантни актове от Европейското законодателство

ДИРЕКТИВА 2004/49/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година относно безопасността на железопътния транспорт в Общността и за изменение на Директива 95/18/ЕО на Съвета относно лицензирането на железопътните предприятия и Директива 2001/14/ЕО относно разпределяне капацитета на железопътната инфраструктура и събиране на такси за ползване на железопътната инфраструктура и за сертифициране за безопасност (Директива относно безопасността на железопътния транспорт)

ДИРЕКТИВА 2002/49/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА от 25 юни 2002 година за оценка и управление на шума в околната среда